145198 - Camilerde Kayıp İlanı Vermek Caiz Değildir

Soru

Rivayet edilen bir hadiste: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Kim bir adamı, yitiğini mescitte ararken duyarsa: "Allah onu sana buldurmasın!" desin. Çünkü mescitler, bu tür şeyler için bina edilmemiştir.” Bu hadis ışığında şayet bir kimde değerli bir şey kaybederse ve durumu sadece imam veya müezzine bildirirse yasaklanan duruma girer mi? Yasaklama her konuyu mu kapsıyor yoksa herhangi bir şeyi kaybeden kişilere özel midir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

Mescit ve camilerde kayıp ilanı veya bu konuda izahat vermek caiz değildir. Zira mescitler bu amaç için inşa edilmemiştir. Bilakis Allah’ın zikri için inşa edilmiştir

Ebu Hureyre’den r.a rivayet edildiğine göre Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Kim bir adamın yitiğini mescitte ararken duyarsa, "Allah onu sana buldurmasın!" desin. Çünkü mescitler, bu tür şeyler için bina edilmemiştir.” (Muslim 568)

Bureyde’den (r.a) rivayet edildiğine göre bir adam, mescitte yitiğini aradı, sonra da: “Kızıl deveyi gören yok mu?” diye bağırdı. Bunun üzerine Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem: “(Onu) Bulamayasın! Çünkü bu mescitler ne maksatla yapılmışsa onun için inşa edilmiştir.” buyurdular. (Muslim 569)

Nevevi Rahimehullah şöyle dedi:

Rasulullah (s.a.v) “Onu bulamayasın!” demesi ve bu şekilde söylenmesini emretmesi emirlere muhalefet etmenin cezasıdır. Mescitte kayıp eşya aradığı duyulan kimseye şöyle denilmesi gerekir:

“Mescitler bu amaçla inşa edilmemiştir.” Veya “Mescitler inşa edildiği amaç için yapılmıştır.”

İbn Abdulber Rahimehullah şöyle dedi:

Yüce Allah mescitleri şöyle tanımlamıştır: “Allah’ın, yüceltilmesine ve içlerinde adının anılmasına izin verdiği evlerde…” (Nur 36) Belirtildiği gibi bu amaçla inşa edilmiştir ve bunun dışındaki amaçlardan arındırılması gerekir. (El İstizkar 2/368)

Her kim bir kayıp eşya aramak isterse cami/mescit dışında yapabilir. Ayrıca caminin dış duvarına bir kâğıt yapıştırmasında sakınca yoktur.

Her kim bir camide bir şey kaybederse cami imamı veya müezzine haber vermesi ve haberin sadece kendi aralarında olması şartıyla sakınca yoktur.

Şeyh b. Baz Rahimehullah şöyle dedi:

Mescitler kayıp arama veya alışveriş için inşa edilmemiştir. Bilakis Allah’a ibadet, namaz, zikir, ilim talebi için vb. amaçlar için inşa edilmiştir.

Kayıpla ilgili caminin dış duvarına yazı asılmasında sakınca yoktur. Ancak iç duvarına asmak caiz değildir çünkü bu konuşma hükmündedir. Ayrıca insanlar kağıda bakmak ve okumakla meşgul olacaktır.

(Fetava Nur Ala Derb 2/709)

Şeyh İbn Useymin Rahimehullah Şöyle dedi:

Mescitlerin yüce Allah’a nispet edilmesinden dolayı mescitler; belirli bir hürmet, yücelik ve ahkama tabidir.

Hükümlerinden biri de ister az ister çok olsun mescitlerde alışveriş caiz değildir. Aynı şekilde kaybolan bir şeyi aramak veya ilan vermek caiz değildir. Her ne kadar mescitte çalındığından emin olunsa bile mescitte aranmaz. Ancak bu konuda çözüm için mescit kapısından çıkanlara bir şeyin kaybolduğu haberi verilebilir. Önemli olan mescitlere saygı göstermektir. (Şerh Riyad el Salihin s.

2014)

Daimî Fetva Kurulu alimleri şöyle dedi:

Cami dış kapısından belirli bir bölümde ilan asılabilir. (Daimî Fetva Kurulu 5/275)

İkincisi:

Yasaklama her türlü kayıp ve ilan için geçerlidir. Ancak ibadet ve itaat için yapılan ilanlar için sakınca yoktur.

Daimî Fetva Kurulu alimleri şöyle dedi:

Mescitlerin veya dış avluların birtakım ticari reklam ve ilanlar için kullanılması caiz değildir. Okul, fabrika vb. kurumların bunu yapması caiz değildir. Zira mescitler Allah'ın ibadeti, namaz, zikir, Kur'an okuma, ilim tahsili vb. din hususları için inşa edilmiştir.

Kesinlikle mescitlerin bahsi geçen hususlardan arındırılması ve insanları ibadetten meşgul edecek tüm konulardan uzak tutması gerekir. (Daimî Fetva Kurulu 5/276-277)

Şeyh b. Useymin Rahimehullah'a şöyle soruldu:

Her perşembe günü oruç tutanlara iftar olduğunu mescitte ilan etmenin hükmü nedir?

Cevap:

Böyle bir ilanın sakıncası yoktur. Çünkü hayra davet vardır ve amaç alışveriş değildir. Haram olan ilan ise alışveriş, kiralama vb. konuların konuşulmasıdır. Hayra yönelik yemek verme, sadaka gibi hususlar için ilanın sakıncası yoktur.

Başka bir soruda:

Mescitlerde Hac ve umre gibi ilanların veya ilim ve ders programları ile ilgili ilanların konulmasının hükmü nedir?

Cevap:

İtaat içeren bir ilanın sakıncası yoktur. Çünkü itaatler Allah'a yaklaştırır, mescitler de Allah'a itaat için inşa edilmiştir.

Ancak dünya işleri ile ilgili ilanlar caiz değildir. Gerektiğinde mescitlerin dış duvarlarında ilan asılır. Aynı şekilde hac ve umre programlarının ticari olmaları itibarıyla camilerin iç kısmında ilan edilmesini doğru görmüyoruz.

Zikir halkaları, ilim programları gibi hayırlı konuların mescitlerde ilan edilmesi uygundur.

(Şerh Menzumatil Kavaid el Fıkhiye s. 52)

En iyisini Allah bilir.